REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 60 — Brașov, Sâmbătă 15 (28) Martie — 1908.

Cestiunea băncei.

Azi sau mâne Fr. Kossuth se va prezenta la Majestatea Sa în palatul dela Viena. Se asigură că ministrul de comerciu va raporta monarchului asupra stadiului, în care se află cestiunea băncii in ce privește curentele din sânul coaliției și a partidului independist însuși.

S'a lățit părerea — și mai ales „Az Ujsag“, „P. Lloyd“ și „Neue fr. Presse“ contribue la lățirea ei — că partidul independist, în preponderanță, are de gând să se folosească de cestiunea băncei, ca de un mijloc spre a sparge coaliția înainte de ce guvernul actual și-ar fi rezolvat problemele, ce și le-a luat asupră-și. Independiștii fiind în majoritate ar voi să întreprindă o acțiune, pentruca încă înaintea reformei electorale să ajungă a forma singuri și esclusiv guvernul. Pentru a paraliza o eventuală rezistență a Vienei majoritatea independiștilor, se zice, ar fi de părere de a lega cestiunea băncei și luarea frânelor guvernului de către partidul independist cu cestiunile militare. Ei adecă ar voi să convingă pe Monarh și pe Austriaci, că partidul independist, în cazul că i-ar succede a realiza un punct al programului său prin înființarea băncei independente ungare, ar putea ușor să facă cu putință o soluțiune favorabilă a cestiunilor militare în Ungaria.

Se știe că partidul constituțional și poporul, cari pretind a sta pe baza dela 67, înclină spre comuniunea băncei, pe când Kossuth cu ai săi stărue pentru o bancă independentă. Li-ar fi dar ușor acestor din urmă să provoace un conflict și să spargă coaliția. Intrebarea este numai dacă în cazul acesta le-ar succede să rămână ei învingători pe teren ori nu. Se pare că Kossuth și tovarășii nu se prea incred într'o astfel de victorie, căci iată ce scrie marele combatant pentru banca independentă, Ludovic Hollo, în numărul cel mai nou al foaiei sale:

„la să vedem în ce legături stă coaliția cu cestiunea băncei. Coaliția, după cât știm, s'a angajat a rezolva două probleme; cea dintâi, care a fost restabilirea stărilor legale constituționale și-a împlinit'o, cea de a doua, reforma electorală a rămas încă nerezolvată. Dacă coaliția o va rezolva, ea se va desface dela sine însăși, după cum a fost vorba la început“.

„Ce palavre sunt dar acelea, că partidul independist ar avea lipsă de cestiunea băncei, ca să spargă coaliția?“ Hollo arată apoi, că nu cu cestiunea băncei, ci cu reforma electorală stă coaliția în cea mai strânsă legătură. „Pe câtă vreme nu va fi făcută reforma electorală, coaliția va dăinui, după reformă se va desface, iar guvernul il va lua majoritatea, prin urmare în cazul de față va lua frânele partidul independist“.

Frumos vorbit. Lucrurile nu stau însă tocmai așa de neted cum le prezentă Hollo. Unii vor să știe, pe basa esperienței, că nu prea e bazată afirmarea, după care partidul independist ar posede azi majoritatea absolută. Dacă se vor subtrage stânga opozițională și fracțiunile celelalte opoziționale, abia mai rămân 220 deputați în tabăra independistă, ceea-ce față cu numărul total al membrilor camerei (443) nu formează încă majoritatea absolută.

Cum stau treburile azi, se poate ușor întâmpla să scadă încă numărul credincioșilor lui Kossuth. Iar atunci?

Să vedem ce va aduce Kossuth dela Viena, și dacă vor jubila cei din tabăra lui Hollo, ori cei din tabăra lui Lengyel.

La jubileul „Gazetei“.

Timișoara, 12 Martie. — Dorim luptei de 70 ani, izbândă apropiată, iar celor din jurul „Gazetei“ tărie și abnegațiune pentru scopul ce urmăresc.

Theodorovici, Dr. Cosma, Carabașiu, Miculescu, Gherdan, Magdu, Russu, Luoai, Popoviciu, Halmagian, Piso, Moldovanu, Dr. Crăciunescu

Blaj, 12 Martie. — „Gazeta“ noastră fie și în viitorul cel mai depărtat stâlpul de foc al Românilor!

Iacob Popa, Juniu Brut, Mihai, Dr. Ioan Belan, Jacob Domșa, Nicola, Solomon, Aron, Aurel Voma (?)

Orăștie, 12 Martie, — Salut cu cea mai fierbinte dragoste jubileul de șeaptezeci de ani de existență a iubitei noastre „Gazeta Transilvaniei“ și mă alătur la toate doririle cele bune ce le primi-Ți cu ocaziunea aceasta dela frații din cele patru unghiuri.

Să trăi-Ți cu sănătate întru mulți ani fericiți!

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Tohanul-vechiu, 11 (24) Martie a. c.

Noi, Românii din Tohanul-vechiu, nu putem rămânea nepăsători în preajma aniversărei de 70 de ani de existență ai vrednicei *„Gazeta Transilvaniei“* din Brașov, în care totdeauna până acum, și sperăm că și în viitor, am aflat cele mai bune și sincere povețe de iubirea de neam, patrie și progres. Dorim din inimă curată cea mai completă mulțămire sufletească Prea Vrednicilor ei conducători și în special pururea neobositului ei director *Dr. Aurel Mureșianu*, și dorim din inimă încă mulți ani mamei ziaristicei române „Gazetei Transilvaniei.“

Moise Brumboiu paroch, *Nicolae Nicoară* not. pensionat, *I. Mircea Thomasz. Gregoriu Manoilă* cooperator, *Dimitriu Pop* dir., *Ioan Pop*, *Nicolae Crăciun* notar cerc., *Nicolae Pop* învățător. *Haralambie Ungur* comerciant, *Iacob Oratie* vicenotar, *Nicolae I. Gabor, Catona Iuon* comisar, *Nicolau Vodă* învățător, *Iosif Aft. Popa* cassar, *Nicolae Vasilie Aldica* agronom.

București, 12 Martie. — *Per aspera ad astra!*

Olimpia, Zaharia.

Sasca-montană, 12 Martie. — Cu prilejul împlinirei a 70 ani, urăm încă multă și rodnică viață celei mai vechi gazete românești.

Margareta și Vasile Dr. Meșter.

Făgăras, 12 Martie. — La jubileul de 70 de ani, felicit din inimă pe cel mai vechiu far al vieții publice-culturale a societății românești, dorindu-i succes în lupta devotată și statornică pentru drepturile, înaintarea și fericirea națiunei noastre și viața lungă, ca să-și vază visurile realizate.

Dr. Ioan Șenchea.

Alba-Iulia, 12 Martie. — Aderință și recunoștința noastră pentru luptătorii emancipațiunei nației române.

Rubin Patiția advocat, *Pavel Boldea,* protopresbiter, *Ioan Teculescu* protopresbiter, *Dr. Enea Nicola* medic, *Dr. Atanasiu Moga* medic, *Aurel Stoica* inginer, *Dr. Rubin Patiția* advocat, *Dr. Vasilie Ciura* candidat de advocat, *Nicolau Ciura. Titus Ciortea, Florian Rusan* paroch gr. or., *Dr. Alex. Todor* medic, *George Filip* advocat, *Pompeiu Morușca* ales paroch și *Laurențiu Curea* candidat de preoție.

Fiume, 12 Martie. — Românii fiumani te felicită la jubileul de 70 ani. *In alto lo standardo!*

Degan.

Intorsătura Buzăului. 12 Martie. — Prea stimate domnule director-proprietar! După cum falnicul stejar național — „Gazeta Transilvaniei“, a știut și putut rezista și birui vitregitățile timpurilor bogate în evenimente o viață culturală de 70 de ani, așa oțelita în muncă onestă, fără șovăire, prin vrednicul ei conducător, cu deviza „sus stindardul național“... să îi ajute buna providință a serba și un secol de luptă onestă pe calea spinoasă jurnalistică.

Primiți, vă rog, dela vechiul abonent și aderent cu inimă curată al „Gazetei“.

George Zaharia.
înv. pens.

Salutul pressei.

„Foaia Poporului“.

La mulțimea gratulanților se alătură cu drag și »Foaia Poporului«. Dorim vrednicei »Gazete« viață lungă, tărie și putere neînfrântă, să poată răzbate mai departe pe calea grea. ce a străbătut-o cu cinste și vrednicie, stând în slujba neamului, în decurs de 70 de ani!

»Az Ujság« despre partidul din stânga. Organul tiszaist »Az Ujság« face în rubrica sa »rovás« amare imputări Maghiarilor din partidul stângei, cum se numesc azi »disidenții«, că cântă pe o coardă cu Cehii și Slovacii. Firește, totul este o exagerație șovinistă și veritabil tiszaistă, din cauză că »Ujság« nu vede nici decum cu ochi buni ceeace fac și vorbesc cei din stânga, mai ales unul-doi dintre ei, căci iată ce scrie mai departe »Az Ujság«:

»Ce zice la toate acestea lumea? Când Cehii din Boemia ocărăsc în șeapte sute de adunări poporale pe Maghiari, atunci ei felicită pe Benedek János (unul din disidenți), și atunci vorbesc cei din stânga despre rezolvirea echitabilă a cestiunei naționalităților«.

»Pot să aibă în cele din urmă și dreptate. Dar e lucru puțin ciudat. Cei din stânga fac acum ceeace au făcut Cehii. Agitează și atrag la sine și pe paricidul și încă nici aceea nu-o cer dela el să fie Maghiar. Este aceasta un joc straniu«.

Le impută apoi »Ujság«, că la timpul său cei din stânga au fraternizat cu Cehii, în cari au privit aproape pe națiunea soră a asupriților, au accentuat mai departe înțelegerea frățească cu naționalitățile — și trebue mai mult ca atât? — s'au sărutat cu ceata lui Supilo, și au făcut acea mândră politică, pentru care Fr. Kossuth de aceea nu i-a răspunderea, fiindcă e ministru responzaăil.

Tot în aceea rubrică foaia tiszaistă se ocupă și de atitudinea partidului stâng în cestiunea Băncei scriind:

»O grămadă de patrioți declară, că ei stau și cad cu Banca deosebită. Aceasta înseamnă: că Banca cade și ei stau. Cântecul acesta îl cunoaștem. L'au cântat și cu ocaziunea încheierii pactului. Atunci ei au zis, că pactul ori trebue să fie mai bun decât cel de până acum, ori să nu fie de loc. Și a devenit mai rău și ca să fie așa. au mai ridicat încă și cvota....«

Banul Croației a sosit eri în Viena, unde a fost primit în audiență de Maj. Sa Monarchul.

Manifestațiunile camerei italiene pentru împăratul Wilhelm. In ședința de eri a camerei dep. Santini a relevat importanța mare politică a vizitei împăratului Germaniei la Veneția și a propus ca camera să transmită ambilor Monarhi, a căror întâlnire întărește legăturile alianței între Germania și Italia și asigură pacea lumii, respectuoase salutări. Camera a votat unanim propunerea.

Cehii, Slovacii și Maghiarii.

Că Cehii sunt de aproape înrudiți cu Slovacii, abstrăgând dela slavismul comun, o știe toată lumea. Poate mulți însă nu vor ști, că ajutorul principal, intelectual și material — în afară de ajutorul material al foștilor Slovaci din America — Slovacii îl au tot dela Cehi. Ca și un frate mai mare față cu cel mai mic, Cehii ocrotesc și fac pe mentorii Slovacilor.

Dacă marele poet norvegian Björnson s'a interesat așa de mult de Slovaci, și a protestat în favorul drepturilor și a libertății lor, aceasta Slovacii iau să o mulțumiască tot numai Cehilor, a căror bărbați învățați au atras atențiunea scriitorului norvegian asupra stărilor din Ungaria și a politicei cu două fețe a lui Apponyi.

După toate acestea nu ne miră nicidecum, că Cehii au aranjat zilele aceste nu mai puțin decât 730 de meetinguri în Boemia și Moravia, pentru a se manifesta în favorul Slovacilor și a protesta contra asuprirei lor.

Mișcarea aceasta, în afară de simpatia pentru Slovaci, corespunde și antagonismului ce domnește de prezent în Boemia în contra guvernului Coaliției maghiare.

Cele 730 de orașe și sate din Boemia și Moravia au ținut adunările de protestare amintite în aceeaș zi și oră cu acelaș program, și au votat unul și acelaș proiect de rezoluțiune. Se calculează că la aceste adunări au luat parte peste 600.000 de oameni.

Partidul radical ceh a trimis contelui *Apponyi* Albert o telegramă, în care atacă vehement coaliția și zice că statul maghiar prin aceea că ține încătușată libertatea naționalităților își sapă însuși mormântul libertății sale.

Deputatului disident *Benedek* János, care a apărat în rânduri în parlamentul unguresc chestia naționalistă, i s'a trimis o telegramă de aderență, în care cehii declară că se aliază la declarațiunea făcută în dietă de deputatul slovac *Milan Hodsa* și doresc mult succes *Ungariei libere* întru înfrățirea națiunilor libere. Amândouă telegramele au fost trimise în limba ungurească.

Deputatul Benedek János a răspuns în limba cehă, în modul următor:

»Mulțumesc pentru salutul dulce și vi-l retrimit cu iubire de frate. Nu e lucru

mai supărător pentru sufletul meu, decât loviturile bâţului de cerşitor, pe care naţiunile chemate pentru un traiu bun şi libertate le întorc una în contra alteia, în loc să lupte umăr la umăr, mână în mână, *în contra puterilor strivitoare comune, care le-a dat bâţul de cerşitor în mână*".

*

Astăzi se ţine în Praga un nou meeting în cestiunea asupririlor, pe cari le îndură naţionalităţile şi în deosebi Slovacii din Ungaria.

Sesiunea Academiei Române.

Din raportul asupra lucrărilor Academiei Române, făcute în 1907—1908, întocmit de d-l Dim. Sturdza, secretarul general al acestei instituţiuni:

Domnilor Colegi!

Anul care a trecut dela cea din urmă sesiune până astăzi, a fost un an greu. Evenimentele dureroase din primăvara trecută au apăsat şi asupra întregei noastre activităţi, fără însă ca instituţiunea noastră să fi fost turburată în lucrările ei.

Academia a avut de înregistrat, în cursul acestui an, simţitoare pierderi, prin încetarea din viaţă a trei membrii activi: B. P. Haşdeu, Iosif Vulcan, D. C. Olănescu şi a trei membri onorari: N. Grigorescu, O. Benndorf şi Sir M. E. Grand-Duff.

B. P. Haşdeu.

La 25 August s'a stins, în locuinţa sa de la Câmpina, *B. P. Haşdeu*, când se împlineau tocmai 30 de ani de la alegerea sa ca membru al Academiei, şi după ce aproape 40 de ani stătuse în fruntea învăţaţilor români.

B. P. Haşdeu ne-a venit din Basarabia, în epoca renaşterii dela 1857 şi fusese precedat de numele tatălui său, care rostise în 1837 frumosul discurs dela Hotin. Haşdeu a fost primit cu braţele deschise la Iaşi; acolo şi-a început activitatea literară şi ştienţifică, pe care a continuat'o apoi la Bucureşti.

In studiile asupra istoriei naţionale, pe cari le-a îmbrăţişat întâiu, Haşdeu a adus mijloace ştienţifice necunoscute de învăţaţii români dinaintea lui: cunoştinţa limbilor slavice şi a literaturilor popoarelor slave, cu cari atât de îndelungat şi atât de strâns a fost legată viaţa Românilor de la sfârşitul epocei romane până în vremile noastre. Prin aceste cunoştinţe vaste şi adânci, Haşdeu a lărgit câmpul studiilor noastre istorice, arătându-le şi deschizându-le bogate izvoare interne şi externe.

De la studiile istorice, Haşdeu a trecut la studiile asupra limbii naţionale, căutând să explice mai ales elementele neromane ale limbii, de cari sistematic s'au ferit filologii de până atunci, eşiţi aproape toţi din şcoala istorică ardeleană.

Haşdeu a fost un autodidact. Cu agerime rară el şi-a întins cercul cunoştinţelor prin studiul scrierilor fruntaşilor în ştiinţele de cari se ocupa, înţelegând metodele acelora şi căutând sa le aplice apoi în domeniul chestiunilor româneşti.

Inzestrat cu o memorie uimitoare, el închega întinsele sale cunoştinţe în combinaţiuni şi argumentări de multe-ori vrednice de mirare.

Cu aceste mijloace şi cu aceste puteri, Haşdeu a regenerat studiile noastre istorice şi filologice, dându-le o viaţă nouă şi deschizându-le orizonturi necunoscute înainte de dânsul.

Lupta cu greutăţile cele mai mari şi plăcerea de a le birui au făcut această puternică inteligenţă să treacă dela o lucrare la alta, fără să-i lase liniştea şi statornicia necesară, spre a aduce la îndeplinire vre-unul din planurile mari pe cari le-a început.

Rămăşiţele pământeşti ale răposatului au fost aduse în Bucureşti, Academia a depus o coroană pe sicriul lui, iar colegul nostru d-l D. Onciul a ţinut cuvântarea funebră. In şedinţa de la 31 August, d-l Dr. C. Istrati a făcut o dare de seamă asupra activităţii şi ultimelor momente ale regretatului bărbat.

Iosif Vulcan.

O zi după moartea lui Haşdeu ne-a venit vestea încetării din viaţă — la Oradea-mare — a lui Iosif Vulcan, ales membru al secţiunii literare la 30 Martie 1891.

Iosif Vulcan a trăit o viaţă întreagă cu condeiul în mână într'o muncă de toate zilele, închinată culturii neamului. Patruzeci de ani el a redactat şi a publicat cu regularitate revista sa »Familia«, care a contribuit foarte mult la răspândirea culturii literare şi sociale printre Români. El a căutat să atragă scriitori, să îndemne la scris pe cei cu talent, să aleagă scrierile de publicat dintre mulţimea celor cari i se trimeteau întreagă această muncă de alegere o făcea, ferindu-se de a supăra pe cineva, căci blândeţea i-a fost trăsura de căpetenie a caracterului său.

Vulcan a tradus romane şi novele din literaturi străine, a scris însuşi opere originale: poezii lirice, novele şi compuneri dramatice.

Visul lui, preocuparea de toate zilele, îi era, pe lângă prosperitatea »Familiei«, înfiinţarea unui teatru românesc în patria sa.

Pentru prosperitatea »Familiei« el a făcut tot ce a stat în putinţa mijloacelor sale, dar a fost biruit de schimbarea vremilor; a văzut pe noii scriitori grupându-se în organizări proprii şi creiând alte organe de publicitate ale lor şi s'a simţit în anii din urmă tot mai izolat cu »Familia« sa în mişcarea literară din ce în ce mai bogată. Atunci a avut durerea şi resignarea de a opri apariţiunea acestei iubite stăpâne a vieţei sale.

Pentru pregătirea înfiinţării teatrului, Vulcan a organizat o societate spre a strânge fondul necesar; a alergat ani mulţi cu o stăruinţă rară, din oraş în oraş, ţinând adunări şi vorbind, spre a încălzi lumea pentru această idee şi pentru a aduna banii necesari la realizarea ei.

Aşa a trăit Vulcan viaţa întreagă într'o muncă modestă — dar de o stăruinţă apostolică, — închinată înaintării culturii neamului său.

(Va urma.)

Scandal şi speculanţă literară

la şcoala sup. de mont. şi sylv. din Şemniţ.

Şemniţ, 22 Martie n. 1908.

Stimate d-le redactor! Vă rog binevoiţi a da loc în preţuitul d-voastră ziar unei ştiri sensaţionale, ce continuă a scandalisa şi agita de câteva zile cercurile oamenilor de ştiinţă de aici. Este casul de impotenţă literară fără păreche, a unui profesor dela catedra de ştiinţele botanice la şcoala sup. de ingineri silvici în Şemniţ. Anume prof. Dr. *Francisc Kövessi* a edat succesiv în decursul semestrului de earnă trecut o carte de botanică în mai multe fascicole sub numele: »Vezérfonal az erdészeti főiskolai növényanatómiai gyakorlatok végzéséhez irta Dr. Kövessi Ferencz, főisk. r. tanár«. Ear acum... acum s'a constatat, că numitele fascicole nu sunt decât o simplă traducere din cuvânt în cuvânt, pasagiu de pasagiu fără nici cea mai neînsemnată modificaţiune, eventual completare a opului prof. univ. din Bonn Dr. Eduard Strassburger: »Das kleine botanische Praktikum«, ediţia de Iona din 1884.

Constatarea aceasta — ca şi o minune — s'a lăţit cu iuţeala fulgerului consternând lumea şi producând o colosală surprisă atât asupra celorlalţi profesori-colegi, cât mai ales asupra ascultătorilor, înaintea cărora savantul profesor avuse cutezanţa de curuţ să declare în mai multe rânduri că numitul op este productul pur original al geniului său. Unul dintre profesorii şcoalei superioare indignat a raportat casul acesta de plagiatură consiliului profesoral al şcoalei superioare, aici însă profesorul interpelant a fost respins.

Părea, că s'a trecut la ordinea zilei peste acest scandal literar, ear eruditul profesor plagiator începù să-şi retragă din circulaţie întru cât putea fascicolele cu pricina, când într'o bună dimineaţă apare în »Pesti Napló« un anunţ sub titula »*irodalmi botrány a selmecbányai főiskolán*"; a doua zi apoi »a selmeci ujság« demască sub *„morbus Hungaricus«* pe cutezantul profesor plagiator...

Quid nunc?... Şi acum întreagă studenţime a facultăţii inginerilor silvici a *proclamat cu solidaritate strayk general* în contra fălosului profesor din cestiune. Spiritele sunt enorm de agitate. O deputaţiune de studenţi a mers în cabinetul profesorului, somându-l să se esplice şi clarifice, căci până atunci nu-i vor mai cerceta prelegerile. Promiţându-le că la proxima ocasiune se va explica, ascultătorii s'au presentat în număr complet la prelegerea următoare. Rectificatia perplexă a profesorului, ajuns în impas, fiind însă insuficientă, ascultătorii începură să fluere, să strige horibil: chilomanele reflectau echoul departe peste oraş, larma era infernală, aşa că profesorul devenit urgisit, după-ce provocă de 3 ori pe ascultătorii săi la ordine, fù constrâns să părăsiască catedra împreună cu cei doi asistenţi ai săi. Rectorul magnific a trebuit să-şi facă cale la ministeriu pentru a lua disposiţiunile necesare. La a II-a prelegere profesorul plagiator — *sit venio verbo*! — veni însoţit de prorector şi decanul facultăţii forestierilor spre a calma spiritele.

Zadarnice fură însă toate îndrumările la ordine ale energicului prorector, Dr. Fodor, căci când magnificenţa sa voi să admonieze mai sever pe cei turbulenţi, toţi ascultătorii părăsiră sala de prelegeri în strigăte şi şuerături enervante. Prorectorul chiamă apoi în cabinetul său pe presidentul clubului studenţesc; acesta-i declară verde, că tinerimea e decisă ferm a nu mai asculta absolut nici o prelegere a d-lui profesor Dr. Kővessi Ferencz. — Alt profesor mai demn!

In memoria studenţimii este încă vie impresia deprimătoare şi lipsa de conştienţiositate şi competenţă dovedită nu mai de mult, decât numai în Faur a. c. cu ocasiunea esamenelor semestrale, când împietritul profesor, fără nici cea mai mică remuşcare, tăià cu coasa la tulpina norocului unuia şi altuia, respingând dela esamen chiar şi pe cei mai conştienţioşi şi mai serioşi ascultători, încărcaţi cu capul de ştiinţă positivă. Deja faptul acesta produsese adânc resens şi amărăciune nu numai între ascultători dar chiar şi în public, făcându-l atât de odios şi antipatic, încât câţiva ascultători au voit chiar să-l provoace pe cale cavalerească pentru satisfacţie, la ceeace au trebuit să renunţe mai apoi, când au fost ameninţaţi din oficiul rectoral cu relegare.

Ei dar roata se învârte mereu şi adevărurile mari se răsbună amar.

Dar nu numai atât. Numitul profesor — încărcat cu câteva diplome în ştiinţele naturale prin Paris şi Zürich etc. şi vre-o trei doctorate — a edat fără nici o sfială deja de 2 ani de zile în 3 lithografii ungureşti pe seama ascultătorilor si renumitul op de botanică »Lehrbuch der Botanik« scrisă de profesorii universitari Dr. Strassburger, Noll, Schenk & Karsten. Opul acesta altcum — cred — e cunoscut pe continent orişicărui bărbat de ştiinţele botanice. Mai ales Phyto-physiologa este tradusă, plagiată, cum se zice »din doască 'n doască« într'o ungurească ce stă sub toată critica — natural, ca orice plagiaţie strâns verbală — fără a i-se indica ori-ce isvor şi uitându-şi cu totul în ferbinţeala de a deveni autor, de a pune semnele citaţiunii la începutul şi finea opului. Faptul acesta chiar acum li-s'a raportat şi autorilor magistri ai măreţului op german la Bonn precum şi pressei germane.

Acesta e purul şi fidelul adevăr. Ear mai departe... vom vedea, ce se va mai deslănţui din acest affaire şi bucluc sau »pech literar«.

De sub copaci.

ŞTIRILE ZILEI.

— 14 Martie v.

Parastas solemn. Poimâne, Dumineca la orele 10 a. m. se va oficia un parastas solemn în biserica Sf. Nicolae întru pomenirea acelor fericiţi răposaţi, pentru cari în loc de cununi peritoare, s'au contribuit ajutoare pentru masa studenţilor români din Braşov. La acest parastas solemn se invită toţi amicii şi toate rudeniile iubiţilor răposaţi, precum şi toţi sprijinitorii mesei studenţilor români.

Alegerea celor 5 membri ai Academiei române în locurile vacante se va face în una din ultimele şedinţe. In şedinţa de eri membrii Academiei s'au ocupat cu chestiunea financiară a acestei înalte instituţiuni.

Reprezentaţia teatrală care se va da Dumineca seara în sala Redutei oraşului cu concursul artiştilor noştri, d-na şi d-l Z. *Bârsan* promite o reuşită frumoasă. Biletele se află de vânzare la firma Eremias Nepoţii.

O adunare poporală românească a grănicerilor din Teregova şi jur este convocată pe Dumineca în 29 Martie st. n. în fruntaşa comună Teregova. La ordinea

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Leon Tolstoy.

Amintiri din copilărie.

Tata.

Era în picioare lângă biroul său, arătând hârtii şi grămajiu de bani şi dând oarecari desluşiri, cu un aier aprins, îngrijitorului nostru Iacob Mihailoff. Acesta, în picioare, la locul său obicinuit, între uşă şi barometru, îşi pusese mânile la spate şi mişca degetele în tot felul cu o iuţeală grozavă.

Cu cât tata se aprindea cu atât se mişcau degetele mai iute, când tăcea tata, degetele se opreau: dar când Iacob începea apoi el să vorbească, făcea totodată mişcări desordonate din mâni şi sărituri neobicinuite. Eu cred că se puteau presupune gândurile sale privindu-i degetele. Cât priveşte de faţa lui, ea era rece. Se putea citi conştiinţa valorii sale unită cu această nuanţă de supunere, care pare că ar vrea să zică: »Eu am dreptate: dar la urma urmei, am să fac ce voiţi«.

Observându-ne pe noi, tata să mulţumi se zică: »Intr'o clipă... am să viu îndată«; şi ne făcu semn cu capul să închidem uşa.

— Doamne! ce ai tu azi. Iacob? urmă el. Vei primi 1000 de ruble dela moară, 8000 pentru hipoteci; ai să vinzi fân pentru 3000 de ruble. Da sau nu, nu face asta 12000 de ruble?

— Da, adevărat, răspunse Iacob.

După mişcarea degetelor sale văzui că avea să mai facă oarecari obiecţiuni, dar tata nu-i dădu vreme.

— Poftim, iată un plic cu bani. Ai să-l trimiţi la destinaţie.

Eram lângă masă. Aruncai ochii pe plic şi citii: Pentru Carol Ivanici Mayer.

Tata observă fără îndoială că eu citeam aceia ce nu mă privea, căci îşi puse mâna pe umărul meu şi-mi arătă printr'o uşoară apăsare direcţia opusă mesei. Ne fiind sigur că aceasta nu era o mângâială sărutai la întâmplare mâna mare, brăzdată de vine, care se sprijinea pe umărul meu.

— Bun, zise Iacob. Dar banii pentru Kabarovka?

Kabarovka era proprietatea mamei.

— Ii vei păstra şi nu te vei atinge de ei fără ordinul meu.

Iacob tăcu câteva clipe. Apoi deodată degetele lui se mişcară cu o iuţeală îndoită: aerul lui de supunere prostească făcu loc unei expresii de şiretenie şi începu în aceşti termini:

— Daţi-mi voie, Petru Alexandrovici: mi-e teamă ca socotelile noastre să nu fie drepte.

Tăcu o clipă şi-l privi pe tata cu un aer profund.

— Pentru ce?

— Daţi-mi voie. Morarul a venit de două ori până acum să mă vadă ca să ceară timp. Se jură că nu mai are bani de loc. E aici; voiţi să-i vorbiţi. (Tata făcu semn că nu.) Pentru hipoteci n'aveţi să vedeţi nimic înainte de două luni, cum v'am spus. Fânul... D-Voastră singur spuserăţi că s'ar putea scoate poate 3000 de ruble...

Se opri. Ochii lui ziceau: »Vedeţi, D-Voastră singur. Ce sunt 3000 de ruble!«

Se vedea că mai avea o mulţime de argumente în rezervă; pentru asta poate se hotărî tata să-i taie vorba.

— Dacă banii nu se încasează îndată, zise el, ai să-i iai pe acei dela Kabarovka.

— Bun.

Faţa şi degetele lui Iacob arătară o vie satisfacţie.

Iacob era rob. Era un om foarte zelos şi foarte devotat. Ca toţii îngrijitorii buni el se ocupa cu străşnicie de interesele stăpânului său, asupra cărora avea noţiunile cele mai curioase. Ideia lui fixă era să îmbogăţească pe stăpân în detrimentul stăpânei, căutând să dovedească necesitatea de a cheltui toate venitele stăpânei pentru Petrovskoe, gospodăria pe care o locuiam. In această clipă era mândru că isbutise.

După ce ne-a zis bună ziua, tata ne declară că ducem la ţară o viaţă de trândavi, că ne vom face mari şi că era vreme să muncim serios.

— Trebue să ştiţi, îmi închipui, că plec la Moscova şi că vă duc şi pe voi, urmă el. Veţi locui cu bunica voastră, iar mama va rămâne aici cu cei mici. Nu uitaţi, că singura ei mângâiere va fi, să ştie că voi munciţi cu folos şi că lumea e mulţumită de voi.

Cu toate că ne aşteptam la ceva neobicinuit, după pregătirile cari vedem că se fac de câte-va zile, totuşi aceasta noutate fù o lovitură de trăsnet. Volodia se roşi şi vocea îi tremura cerându-şi iertare mamei.

»Iată ce înseamnă visul meu!« gândeam în mine. »Să dea Dumnezeu să nu fie şi mai rău!«

Eram tare, tare întristat de mama şi totodată gândul că începeam în adevăr să fim mari, mă umplea de mândrie.

zilei sunt: 1) Starea politică şi economică a ţării. 2) Votul universal şi 3) Organisarea partidului naţional român. La această adunare vor lua parte şi vor vorbi şi deputaţii Dr. Lucaciu, Dr. Vaida şi Dr. Vlad.

La încheierea foii primim ştirea, că adunarea a fost oprită.

O întrebare binevoitoare. Suntem rugaţi a da loc următoarelor rânduri, pe cari ni le trimite un bărbat cu tragere de inimă pentru causa sfântă a neamului nostru: Am cetit darea de samă despre venitele balului dat de studenţii români din Cluj la 6 Martie. S'au încassat în total *1242·73 cor.*, din oferte trimise înainte *487·73 cor.* din suprasolviri peste taxă 249 cor. şi abia restul de 496 cor. din taxele de întrare. S'au cheltuit *1142·73 cor.* şi au rămas venit curat destinat pentru gimnaziul nostru din Brad numai *100 cor.*

Nu cred, că a fost cineva care cetind aceasta dare de seamă să nu-i fi fost bătător la ochi îndată următoarele: Cum se poate ca Români cu tragere de inimă jertfesc câte 10—50 cor., din cari se adună 736 cor. iar din taxele de întrare se incasează numai 496 cor. şi cu toate acestea se cheltuesc 1142·73 cor. iar pentru gimnaziul din Brad se dau 100 cor. Intreb, şi cred că cu mine încă foarte mulţi nu era mai bine dacă celea 736 cor. s'ar fi trimes direct la Brad... Intreb mai departe, dacă studenţii români din Cluj nu pot face un bal fără de a se cheltui peste 1000 cor.? Oare nu ar fi mai bine ca să nu se mai facă astfel de baluri?... Nu ar fi mai bine, dacă tinerii români ar aranja petreceri cu joc în *mai multe* centre mai simplu, cu cheltueli mai puţine şi cu venit mai mare şi astfel să jertfim mai mult pentru scopuri culturale? Departe e de mine gândul să vatăm prin întrebările de mai sus vrednica şi însufleţita noastră tinerime din Cluj, dar în interesul cauzei neamului nostru fac acestea întrebări şi nu cred, că chiar şi tinerii români din Cluj să nu-mi dea dreptul. *„Non quis sed quid"*.

Necrolog. Eri a încetat din viaţă în Braşov comersantul *Radu N. Spuderca* în etate de 30 ani şi în al 7-lea an al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea va avea loc Dumineca în 16 (29) Martie la orele 3 p. m. în cimiteriul bisericei Sf. Treimi de pe Tocile.

Odihnească în pace!

Un nou dans naţional românesc. Din Bucureşti se anunţă, că d-l Velescu, profesor de gimnastică, a compus un nou dans naţional de o neîntrecută frumseţe. Noul dans se va executa în curând de către elevele azilului »Elena Doamna« în prezenţa AA. LL. RR. Principilor moştenitori.

Ziariştii din România către ziariştii berlinezi. Se ştie că reportării parlamentari din Berlin nu mai făceau dări de seamă de la şedinţele Reichstagului, în urma ofensei ce le-o adusese un deputat german. Depeşile au anuţat de alaltăeri că li s'a dat satisfacţie şi că greva a încetat. Faţă de această izbândă, d. I. Procopiu, preşedintele Sindicatului ziariştilor din Bucureşti, a trimes colegilor din Berlin următoarea depeşă: *„Asociaţiei redactorilor parlamentari din Reichstag* Berlin. »Sindicatul ziariştilor din Bucureşti, mulţumit de desnodământul fericit al conflictului, care a emoţionat cu drept cuvânt presa lumii întregi şi care a fost aplanat prin triumful cauzei celei bune, trimite confraţilor din Berlin felicitările sale pentru energia şi stăruinţa cu cari au apărat cu isbândă onoarea şi demnitatea profesională a ziaristicei«.

Fuga unui american delapidator de milioane. Poliţia din Michigan a înştiinţat poliţiile din Europa despre un anume Charles Allen, în vârstă de 55 ani, care se da drept Robinson sau Davis şi care a fugit în Europa după ce a delapidat opt milioane şi jumătate de franci.

Indrăsneţ atac banditesc în tren. Din Agram se anunţă: Un incident foarte agitat s'a petrecut eri seară în trenul, care mergea dela Agram la Brot. Doi jandarmi aflaţi înt'run compartiment auziră deodată ţipete şi strigăte de ajutor cari veneau din vagonul de alături. Intrând în grabă acolo, ei văzură cum un pasager lupta cu disperare cu trei bandiţi. Unul din bandiţi îl doborâse prin lovituri şi-l ţinea jos, pe când ceilalţi doi îl jefuiau. Când jandarmii pătrunseră în vagon cu armele întinse, bandiţii deschiseră repede uşa opusă a vagonului şi se încercară să fugă. Unul din ei sări pe linie; un altul se urcă pe acoperişul unui vagon cel de al treilea sări şi el din tren, cum însă în momentul acela trenul trecea peste un pod de pe râul Drava, banditul căzu peste balustrada podului în apă. Numai unul din bandiţi putu fi prins, acela care se urcase pe acoperişul vagonului. Interesant e amănuntul că tustrei bandiţii erau îmbrăcaţi foarte elegant. E probabil că sunt membri ai unei bande internaţionale.

Misterioasă intoxicare cu ether. Din Milano se anunţă că într'un hotel mare din localitate au decins alaltăieri soţii Haas originari din Berlin. Proprietarul hotelului văzând că soţii Haas n'au eşit până eri din camera lor, a cărei uşă era încuiată, au avizat autorităţile, cari au forţat uşa. Ambii soţi fură găsiţi lipsiţi de cunoştinţă. După mari sforţări, ei putură fi readuşi la viaţă. Pe masă se găsi o sticluţă cu ether. Se crede că nu e la mijloc o sinucidere, ci un abuz de ether, care provocase o stare aproape letargică la ambii soţi.

Reîntoarcerea cazacilor din România în Rusia. »Vosische Zeitung« află din Petersburg că tratativele între guvernul rusesc şi reprezentanţii cazacilor de veche credinţă, emigraţi în România şi în Turcia încă de pe timpul Caterinei a II-a, tratative având de scop reîntoarcerea acestor cazaci în Rusia, au avut de rezultat că guvernul rusesc a permis reîntoarcerea şi stabilirea lor în regiunea fluviului Amur din Asia. Cazacii s'au învoit a se stabili acolo.

Pentru învăţători. Călăuziţi de experienţa făcută cu metodul fonomimic în decurs de un lung şir de ani şi încurajaţi de rezultatele ajunse cu această procedură metodică la instrucţia cetitului şi a scrisului din cl. I. învăţătorii *George B. Boieriu şi George Codrea* au scris cartea: *»Metodul fonomimic aplicat la învăţarea cetitului şi scrisului românesc«*, menită să servească de călăuză la instrucţia acestui obiect de învăţământ. Cartea e pusă deja sub tipar şi va apărea cel mult la sfârşitul lunei Aprilie a. c. având o extensiune de aproximativ 8 coale de tipar, format mare. Invăţătorii, cari doresc să aibă această carte, să se adreseze la *G. B. Boeriu director şcolar în Viştea-de-jos (Alsó-Vist)*, comitatul Făgăraş. Cei cari vor trimite *preţul redus de 1 cor. 30 bani* până cel mult în 20 Aprilie st. n. vor primi cartea francată îndată după apariţie.

Economii nu se lasă traşi pe sfoară. Concurenţa invidioasă se foloseşte de ori şi ce mijloc ca să facă pe economi să crează că sămânţa de sfecle neîmpregnată este tot aşa de bună ca şi cea împregnată, care se capătă esclusiv în magazinele de seminţe ale lui Edmund Mauthner c. s. r. liferant. Singur economul e în stare să judece, care sămânţă este mai bună, şi dacă a cultivat numai odată sămânţa de sfecle împregnată, nu va mai folosi nici odată alta. Cu toate acestea concurenţa este atât de îndrăsneaţă, că ea se impune de sine.

Adunarea generală a băncii „Economul".

Cluj, 25 Martie 1908.

Onorată redacţiune! Astăzi şi-a ţinut institutul de credit şi economii »Economul« din Cluj a douăzeci şi doua adunare generală ordinară în prezenţa unui număros public acţionar. Prezidentul institutului în vorbirea de deschidere a adunării a remarcat însemnatul progres ce l'a realizat institutul în cursul anului premergător, contra tuturor veleităţilor, ce au bântuit lumea financiară. S'a observat o creştere normală în toţi ramii de operaţie şi în special s'a constatat că la finea anului 1907, depunerile spre fructificare s'au urcat la suma de *K. 1.402.430 37*, escontul de cambii la *K. 2.336 446·15*, iar creditul de reescompt la *K. 1.115.141.*— şi profitul net realizat după capitalul social vărsat deja în suma de K. 352.737 86 s'a urcat la suma de **Koroane** 45.668 38.

Raportul direcţiunii la propunerea acţionarului Dr. Ioan Oltean, considerându-se de cetit, s'a luat la cunoştinţă unanim. Asemenea s'au primit, la propunerea acţionarului Julian Marţian, unanim, bilanţul anului 1907 şi propunerile pentru distribuirea profitului net, conform cărora acţionarii primesc o dividendă de 8%.

Se constată cu recunoştinţă că institutul »Economul«, ca şi în anii trecuţi, dar în măsură mai intenzivă, a ţinut şi deastădată cont de instituţiile culturale şi filantropice, pentru cari a votat următoarele sume: 1) Parochiei române gr.-cat pentru susţinerea şcoalei române gr.-cat din Cluj (se va da anual şi stabil) K. 2.200. 2) Fondului pentru zidirea bisericii gr-c. Cluj K. 713·37. 3) Mesei studenţilor academici din Cluj K. 700. 4) Pentru acuirarea unui aparat de proiecţiune în preţ de K. 800, rata I, K. 400. 5) Ajutorarea şcoalei române din Gilău K. 100. 6) Despărţământului Cluj al »Asociaţiunii« K. 100. 7) Pentru spese de fondare la reuniuni pentru asigurarea vitelor K. 200. 8) Ajutor preotului Ioan Pop din Gilău K. 100. 9) La dispoziţia direcţiunei K. 253·47. Total K. 4766.84.

In locul vacant, din direcţiune a fost ales cu unanimitate d-l Dr. Victor *Poruţiu*, advocat în Cluj, iar comitetul de revizuire s'a ales asemenea, cu unanimitate, întreg pe un nou period de 3 ani din persoanele următoare: Ioan *Bulean*, canonic în Oradea-Mare, Ioan *Godolan*, proprietar în Giulatelec, Gavrilă *Pop*, paroch în Feleac, Iulian *Marţian*, directorul institutului »Mercur« din Năsăud, Simeon *Pop*, controlorul penitenţiarului din Gherla, Iosif *Lissai*, contabil-şef al »Albinei«, Sibiiu şi Aurel C. *Domşa*, contabilul cassei centrale din Blaj.

Un Acţionar prezent.

NECROLOG. Adânc întristaţi, vestim rudeniile şi cunoscuţii, că mult iubita şi în veci neuitată noastră mamă, soacră şi bunică, văd. Ecaterina Tordăşianu n. Lupşa, după scurte dar grele suferinţe, în al 76-lea an al etăţii şi în al 45-lea al văduviei, şi-a împlinit cursul vieţii pline de iubire şi de suferinţă, astăzi, Miercuri, în 12 (25) Martie c., la orele 6½ seara, împărtăşită fiind cu Sfintele Taine. Rămăşiţele pământeşti ale adormitei în Domnul se vor aşeza spre vecinica odihnă, în 14 (27) Martie c., la orele 2½ d. am. în cimiteriul bisericei gr. or. române din Ilia-mureşană. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Ilia-mureşiană, în 12 (25) Martie 1908. Valeria m. Olariu, Pompiliu, Victor, Eugen, ca fiică şi fii, Ioanichie Olariu, ginere. Ella Tordăşianu, Eugenia Tordăşianu, ca nurori. Mioara Viorica Tordăşianu, ca nepoată.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 27 Martie. In dietă a avut loc eri o *şedinţă furtunoasă*. La deschiderea şedinţei ia cuvântul deputatul Ludwig *Merey*, kossutist, şi cere în numele partidului independent să se admită modificarea proiectului de revizuire a regulamentului în senzul admis şi de ministrul de interne, contele Andrassy. Deputatul Georg *Nagy* (disident), spune că revizuirea regulamentului în felul propus de guvern, constitue o ruşine pentru parlamentul ungar (violente aplauze).

Preşedintele chiamă pe orator la ordine. Sigmund *Farkashazy* cere să se voteze propunerea lui Banffy asupra revizuirii regulamentului, ca fiind mai bună ca aceea a lui Emil Nagy. El mai cere ca în protocol să se provadă că nu se pot ţine şedinţe de noapte, decât în caz de obstrucţie. Farkashazy îndepărtându-se dela obiectul discuţiei are o mică discuţie cu preşedintele. In timpul cât preşedintele vorbea, Farkashazy întrerupe. Preşedintele îi retrage cuvântul.

Urmează la cuvânt dep. Vasile *Lucaciu*, care îşi începe discursul său astfel: Partidul naţionalităţilor din parlament. (Mare zgomot. Kossutiştii strigă: *nu există un astfel de partid!)* Vasile Lucaciu: Partidul naţionalităţilor din parlamentul ungar (zgomot continu şi repetat: nu există! Nu întrebuinţaţi astfel de expresii!) Lucaciu repetând cuvintele sale, zgomotul devine enorm. Dep. Lucaciu cere ca modificarea adusă proectului de revizuire a regulamentului să fie stilizată de o comisiune de 25 de deputaţi.

Sigmund *Farkashazy* spune că numai cu pumnul se poate vorbi în această cameră (mare zgomot). Preşedintele spune că dacă dânsul continuă pe acest ton se va vedea silit să ia măsuri severe contra lui (vii aplauze).

Deputatul Iuliu *Maniu* vorbeşte în chestiune de regulament, spune că preşedintele nu a avut dreptul să retragă cuvântul lui Farkashazy şi protestează cu energie contra purtării preşedintelui. Zoltan *Lengyel* vorbeşte cerând să se primească propunerea lui Farkashazy. In caz contrar ameninţă, că va lua alte măsuri. Ministrul de interne, contele Andrassy, spune, că maioritatea nu se va speria de ameninţări şi va lucra cum va crede de cuviinţă. Sedinţa se închide în mijlocul unui mare tumult.

Budapesta. 27 Martie. In şedinţa de eri au luat parte 17 deputaţi naţionalişti. Partidul naţionalităţilor a ţinut eri seară conferenţă. S'au stabilit oratorii pentru şedinţele viitoare şi tactica în timpul desbaterilor speciale. Partidul naţionalităţilor va propune o serie de modificări şi se va opune din toată puterea în contra revizuirei.

Veneţia, 27 Martie. Regele şi ministrul Titoni s'au dus eri pe bordul vasului „Hohenzollern". Cei doi suverani, împreună cu Tittoni, Jenish şi principele de Fürstenberg, au vizitat apoi muzeurile Veneţiei. După amiazi regele a asistat la ceaiul oferit de suveranii Germaniei pe bordul „Hohenzollern" doamnelor din Veneţia. Regele s'a despărţit apoi, cu o deosebită cordialitate de suveranii Germaniei şi la ora 6 jum. a plecat la gară împreună cu Tittoni spre a se întoarce la Roma. Pe tot parcursul, mulţimea a aclamat cu entusiasm pe suverani.

Budapesta, 27 Martie. Organul social-democrat „Nepszava" în numărul său de astăzi îndeamnă noul partid stâng din cameră, să se unească cu partidul naţionalităţilor în lupta în contra proectului de vevizuire a regulamentului. Pentru a putea să facă obstrucţie partidul stâng singur e prea slab. Articolul insistă asupra acestui fapt, spunând că altfel lupta dusă de partidul stâng nu esste de cât o comedie. Dacă dânsul vrea să dovedească bă luptă pentru intereseie ţării şi că această luptă este serioasă, atunci să se unească cu partidul naţionalităţilor şi să lupte împreună.

Viena, 27 Martie. Cancelarul Germaniei printul Buelov, va sosi Dumineca viitoare la Viena pentru a vizita pe baronul Aehrenthal. La Viena se pregăteşte o primire solemnă cancelarului german. Se atribue mare însemnătate politică acestei vizite.

Bibliografie.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie" 2 cor.

Guy de Maupassant „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi" povestiri şi „Pe lângă vatră", pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

A apărut *»Legenda Funigeilor«*, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi D. *Anghel*. Preţul 1 Leu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Sĕ capetă pretutindeni
Kalodont
Cremă de dinţi indispensabilă
conservă dinţii curaţi, albi şi sănătoşi.

»Dacă plecăm astă-seară cugetai, de bună seamă nu vom avea clasă azi. Ce fericire! Cu toate acestea sunt întristat pentru Carol Ivanici. Il concediază; fără asta n'ar fi fost acel plic pentru el... Mi-ar plăcea mai bine să fac lecţii în toată viaţa, să nu părăsesc pe mămica şi să nu-i fac supărare lui bietul Ivanici. E, afară de asta, aşa de nefericit!«

Toate aceste gânduri umblau prin capul meu. Nu mă mişcai şi privii fix panglicele pantofilor mei.

Tata îl sfătui pe Iacob să nu dea de mâncare la câni, fiind-că voia să iasă pentru ultima oară la vânat, după masă, cu copoii tineri, şi pe noi ne trimise la lucru, contra aşteptării mele; cu toate aceste ca să ne consoleze, ne făgădui să ne ducă la vânătoare.

Poruind spre cel dintâiu etaj mă repezii o clipă în cerdac. Milka, ogarul preţuit al tatii, era răsturnat la soare, lângă poartă, cu ochii pe jumătate deschişi.

Dragă Milka, îi zisei mângăindu-l şi sărutându-l pe bot, noi plecăm. Adio! Nu ne vom mai revedea niciodată.

Mă înduioşai şi începui să plâng.

Trad. de. *M.*

Banca Natională a României.

Situațiune sumară.

1907 10 Martie.	Activ:	1908 1 Februarie.	1908 8 Martie.
115.328,355	81733355 Reser. metal. aur 93611918 / 33595000 „ Trate aur 38535000	132 436.108	132.146,918
1.229,311	Argint și diverse monede . . .	1.772,323	1 769 578
82.295,941	Portofoliu Român și străin. . .	75 363,137	73.059,857
30.443,137	*Impr. contra efec. publice 7490700 / „ „ „ în cont-corent 16997787	25 013,446	24 488,487
11.999,924	Fonduri publice	11.999.924	11.999,924
15 931,524	Efectele fondului de reservă . .	15.638,508	15 638,508
3.270,12	Efect. fond. de amort. imob și mater.	3 243.121	3 243 121
5.882.761	Imobile	5 929.463	5 929 697
611,045	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	643 205	643.205
339 974	Cheltueli de Administrațiune . . .	355 302	562,280
91 634,403	Depozite libere	104.944 184	104.881,134
—	Conturi curente	4 086 661	7.090,411
20.743.687	Conturi de valori	22 555 214	22 419.896
379 710,183		403 980,596	403.673 016
	Pasiv:		
12.000 000	Capital	12.000.000	12.000.000
22 697.129	Fond de rezervă	24 574,391	24 574,391
3.343 012	Fondul amortis. imob. și material .	3 603,940	3.603,940
244.454,710	Bilete de Bancă în circulațiune . .	258 203 030	257 887,300
647,600	Dobânzi și beneficii diverse . . .	655,051	726,251
91.634 403	Depozite de retras	104 944,184	104 881.134
4.933 329	Conturi curente	—	—
379.710 183	Scomptul 5% / * Dobânda 5½%	403.980 596	403.673,016

Dela „Tipografia și Librăria“ A. MUREȘIANU, Brașov se pot procura următórele cărți

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„Carnetul Roșu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Moșul.* Prețul cu posta . . . . . —.50 b.

„Caractere morale, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne“ de *Ioan Popea.* Prețul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b.)

Cugete și considerațiunĭ din esperiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturĭ înțelepte, scóse din pățania vieții. . . Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novele de Sienkiewicz: „Natură și viață“, „Sluga veche“ și „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panțu*; o broșură de 192 pag. Prețul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Prețul 40 b. (cu porto 46 banĭ.

Părintele Nicolae, schiță din viéța preoților de *G. Simu* Prețul 60 b. + 6 banĭ porto.)

Poesii de *R. V. Buticescu.* Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin și zimbire, poesii și prosă de *A. Pop.* Prețul 80 banĭ (cu porto 86 b).

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Românii Secelenĭ. Causele decadențelor economice și mijlócele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 banĭ porto.

Liliee dela Pind, poesii macedonene originale și daco-române de *P. Vulcan.* cor. 2 (pl. porto 10 b.)

A. O. Maior *„Biblioteca copiilor“* Vol. I. a apărut în editura „Lucéfărului“ cu o poveste inedită scrisă anume pentru acestvolum de *Carmen Sylva.* cu numĕróse ilustrațiunĭ, costă 1 cor. 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

„Biblioteca copiilor“ vol. II. de *A. O. Maior* cucuprinsul următor:

Moș-Crăciun, Iertarea, Cățelul neastâmpărat, Crin, Floare dalbă, Moș-Stan, Minciuna, Să-ți fie de învățătură, Ionaș, Ariciul, Boieria lui Vasile și Berzele. Acéstă carte scrisă în un limbagiu frumos pe 118 pagini hârtie fină este un potrivit dar de Crăciun pentru copii. Costă cor. 1·60 plus 20 bani porto.

„Biblioteca pentru copii și tinerime“ vol. III 1 cor.

„Foiletoane“ de *Stelian Russu* cu cuprinsul următor: „O bucurie de Paști“, „La mănăstirea Sinaia„, „Cad Frunzele“, „Căpitanul Ioan“, „La Hunedoara“, „O povestire“, „Lângă Someș“, La Castelul lui Ioan Huniade Corvin“. Format Octav mare pe 75 pagine prețul 1 cor. plus 10 bani porto.

Sofia Nădejde **„Robia banului“** roman 361 pagine, prețul 2 cor. plus 30 banĭ porto.

„Valurĭ alinate“, traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1·50 plus 20 b. porto.

„Năvălirĭ barbare“, nuvelă de L. *Bolcaș.* Prețul 1 corónă, plus 10 banĭ porto.

N. Iorga *„Lupta pentru limba românéscă“*, care conține acte și lămurirĭ privitóre la fapte din Martie 1906 sĕvîrșite în Bucurescĭ. Prețul 1 cor. pl. 10 b. porto.

„Scrisori și inscripții Ardelene și maramureșene“ de *N Iorga,* profesor universitar. Format cuart mare hârtie fină pe 533 pagini Prețul cor. 3.50 bani plus 30 bani porto.

De renumitul povestitor *Sadoveanu.* **„Mormântul unui copil“.** Conține următoarele povestiri: Mormântul unui copil. Păcat boeresc. Tu nai iubit; In noaptea anului nou, O povestire de sărbători. Strajerul, Cel întâi, Pioșul, Pustiul. Format octav pe 233 pagini. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

„Ego“. Poesii de *Victor Bonlescu.* Prețul cor. 1.50

Etimologia limbei române de *Dr, Sextil Puscariu.* Pretul cor. 7.20

VILA KERTSCH

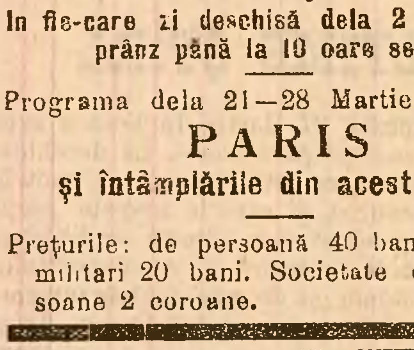
FOTOPLASTICUM
Panorama König

este cea mai frumoasă priveliște din lume.
In fie-care zi deschisă dela 2 oare după prânz până la 10 oare seara.

Programa dela 21—28 Martie de văzut:

PARIS
și întâmplările din acest oraș.

Prețurile: de persoană 40 bani. Copii și militari 20 bani. Societate de 6 persoane 2 coroane.

Vițe nobilitate liferează cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca primă și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș [Ardeal].

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țĕrei. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a o manda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[3012,46—47.]

Brassó Vármegye alispánja.

Sz. 2915—1908.

Pályázati hirdetmény.

Brassó város polgári közkorházánál előlépés folytán megüresedett első másodorvosi és a kinevezés folytán esetleg megüresedő második másodorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Mindkét állás javadalmazása 1600 kor. fizetés, szabad lakás, 24 űrméter tüzelőfa és 36 liter petróleum.

Az 1876 évi XIV. tc. 63 §-ában előírt képesitést igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű folyamodványok **folyó évi április hó 25 ig** adandók be Brassó vármegye alispáni hivatalhoz. Később beérkezett pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

Brassó, 1908 március hó 18-án.

Jekelius Ágost, s. k. alispán.

(97,2—2.)

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 27 Martie 1908

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor	Valuta în fi.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	20	—
„	Grâu mijlociu . . .	18	—
„	Grâu mai slab . . .	17	—
„	Grâu amestecat . .	18	—
„	Sĕcară frumósă. . .	15	—
„	Sĕcară mijlocia. . .	14	40
„	Orz frumos	8	80
„	Orz mijlociu . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	9	20
„	Mălaiu (meiu) . . .	16	—
„	Mazăre.	13	—
„	Linte	26	—
„	Fasole	11	—
„	Sĕmênță de in . . .	20	
„	Sĕmênță de cânepă .	15	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	16
„	Carne de porc . . .	1	16
„	Carne de berbece. .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt	40	—
„	Sĕu de vită topit	62	—

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu demn de încredere și conscențios

Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de 1/1 și 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băşică.

Apă de masă de rangul întâiu!!

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser Versandt in Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ. Inter. Telef. 18.

Se caută representanți locali abili.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tĕrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețĕ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colori.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	*Compturi, Adrese. Circulare, Scrisori.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în totă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ diferite formate.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ după dorință și în colori.	BILETE DE INMORMÊNTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tĕrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.